

Noviny

11/2017
J&T BANKA NOVINY

Datum vydání 06. 11. 2017

www.jtbank.cz

Buddha-Bar s novým šéfkuchařem / str. 6

Sezona podzim–zima odstartovala pod taktovkou šéfkuchaře Jana Voráčka. Přijďte ochutnat nové menu plné netradičních kombinací chutí!

S Magnusem do lázní / str. 8

Využijte své body z klubu Magnus a užijte si luxusní ubytování nebo vstup do wellness. Naším tipem je hotel Galeria Thermal Bešeňová.

Podzimní novinky v Galerii Rudolfinum / str. 9

Pokřtěna byla kniha o moderním umění, běží Artpark Akademie a vyhlášen byl i další ročník soutěže Máš umělecké střevo.

Ztratily se v temném lese, ale příběh pokračuje

Existují dva investiční příběhy pražské burzy, jež se osudově protnulý začátkem roku 2016 a které poslední týdny potvrzují, že vše „strašidelné“ je k něčemu dobré. Jde o Unipetrol a ČEZ.

Unipetrol za poslední rok zvýšil svou tržní hodnotu na více než dvojnásobek a ČEZ za poslední dny atakuje dvouletá maxima. Přitom ještě před nedávnem byla situace pro oba tituly poměrně kritická nebo alespoň hodně nejasná. Psal se začátek roku 2016 a ceny komoditních titulů se na všech burzách doslova řítily do propasti. Na vině byla především ropa, která na světových trzích klesla na dlouhodobá minima. Od poloviny roku 2014 cena WTI ropy klesla z více než 100 až k téměř 25 USD za barel. A právě tady se zrodil současný fenomenální růst cen akcií Unipetrolu,

ale i ČEZ započal svou cestu vzhůru ze „špatného snu“ období let 2013 až 2016.

S velkým zpožděním, ale o to razantněji

Velmi dobře rozjetou rafinérskou a petrochemickou společností Unipetrol zásadně zbrzdila krize let 2008 a 2009. Složitou situaci pak ale ještě prodloužila cena ropy nad 100 dolary. Zatímco společnosti v ostatních sektorech již prožívaly oživení po krizi, Unipetrol kvůli přetrvávajícím vysokým cenám ropy dále zápasil s velmi nízkými maržemi a v důsledku toho se slabými výsledky.

Tento stav přetrvával až do konce roku 2014 a projevil se částečně ještě ve výsledcích společnosti za rok 2015. Teprve pak následoval obrat, který byl nastartován velmi rychlým a razantním propadem ropy. Až o 50 % nižší ceny této komodity spustily boom rafinérských a petrochemických marží, který byl podpořen i slušným ekonomickým růstem.

Už výsledky Unipetrolu za rok 2016 tak věstily velmi dobrá finanční čísla, i když byla ještě brzděna dvěma po sobě jdoucími provozními haváriemi v letech 2015 a 2016 v petrochemickém areálu v Záluží a rafinérii v Kralupech. Plný rozsah provozního boomu, podpořený platbami pojištěven jako odškodnění zmiňovaných havárií, je tak poprvé naplno vidět až v letošním roce. Trhy vše evidentně ocenily s velkým zpožděním, ale o to razantněji. Akcie Unipetrolu začínaly rok 2017 ještě na úrovni 180 Kč, v posledních týdnech jejich cena ovšem překonala 380 Kč.

Německo hýbe s trhem elektřiny

Podobný příběh osudově propojený rokem 2016 prožívají také akcie ČEZu, i když na zcela jiném pozadí. U těchto akcií osudovou hru dekadý rozehrál neštěstí jaderné elektrárny Fukušima v Japonsku (v roce 2011) a následná hysterická reakce německé veřejnosti a vlády v čele s kancléřskou Merkelovou. Německá vláda se rychle po této události rozhodla, že do deseti let odstaví všechny své jaderné elektrárny, a to i přesto, že domácí energetika byla na nich poměrně závislá.

> Pokračování na straně 5

Akciové indexy jedou na pozitivní vlně

Výsledková sezona se přehoupla do druhé poloviny a investoři mohou spokojeně konstatovat, že čísla vypadají i nadále dobře. Podle predikcí tento pozitivní nádech vydrží i do zbytku zveřejňovaných dat.

Aktuálně jsme za dvěma třetinami výsledkové sezony v USA i Evropě a prozatím můžeme zveřejněná data označit opětovně za dobrá. V případě S&P došlo k pozitivnímu překvapení ze 78 % na čistém zisku a z 66 % na tržbách. Meziroční růst je v případě čistého zisku 8 % a v případě tržeb 6,2 %. Evropa sice nedosahuje tak skvělých dat, ale i zde se dá výsledková sezona prozatím označit za uspokojivou.

Evropa sice nedosahuje tak skvělých dat, ale i zde se dá výsledková sezona prozatím označit za uspokojivou.

Kroky centrálních bank

Evropská centrální banka (ECB) dle očekávání nezměnila svou základní úrokovou sazbu -0,4 %, ale rovněž podle odhadů uveřejnila svůj dlouho očekávaný výhled na měnovou politiku. Navíc uvedla, že od ledna sníží program QE na 30 mld. EUR měsíčně ze současných 60 mld. EUR a současně jej prodlouží alespoň do září 2018. K tomu šéf ECB Mario Draghi uvedl, že nedojde k prudkému ukončení programu QE, z čehož se dá usuzovat, že naznačil opětovně otevřený konec. Právě nejistota ohledně konce QE programu je pro trh holubičím signálem. Euro oslabilo vůči americkému dolaru až k úrovni 1,16 USD/EUR.

Hned ze začátku listopadu zasedal americký Fed. Ten dle očekávání sazby nezměnil a potvrdil plán snižování svého QE, které se již spustilo během října. Současně naznačil, že prosincové zvýšení o 25 bazických bodů na 1,5 % by mělo být trhem vnímáno za pravděpodobné. Trh očekává prosincové zvýšení sazeb z 85 %.

Katalánsko žádá samostatnost

V Evropě se během října zjitřilo dění kolem Katalánska. To od pouhého proklamování a slovních vyjádření došlo až k faktickému vyhlášení samostatnosti regionu na Španělsku. Nicméně vzápětí španělský premiér vyhlásil přímou vládu Španělska nad Katalánskem, což mu umožňuje španělská ústava. „Na prosinec jsou vyhlášeny předčasné volby do katalánského parlamentu. Tato událost měla téměř jednodenní vliv na některá evropská aktiva, ale z posledního dění ji považujeme pro trh za uzavřenou a neutrální,“ říká hlavní ekonom J&T Banky Petr Sklenář.

Volby s burzou nezahýbaly

Domácí volby do Poslanecké sněmovny dle očekávání vyhrálo hnutí ANO s téměř 30 %. Aktuálně probíhají jednání o budoucí podobě vlády. Ta zřejmě bude menšinová s podporou některých dalších stran. „Jak jsme již dříve avizo-

vali, vliv výsledku domácích voleb na akcie obchodované na pražské burze je spíše minoritní,“ připomíná Petr Sklenář.

Akcie atakovaly maxima

Dle předpokladu dobré výsledky společností za třetí kvartál napomohly akciovým indexům k novým historickým maximům. Přesněji si americké indexy připsaly meziměsíčně 2,2–4,3 %. Německý DAX přidal 3,1 % a rovněž atakoval historická maxima. V případě indexu DAX k růstu pomohlo oslabování eura po zasedání ECB (holubičí vyznění), které je dobrým signálem pro exportéry. Japonský Nikkei přidal 8,1 % a Šanghaj 1,3 %. Domácí index PX si připsal solidní 2,0 %.

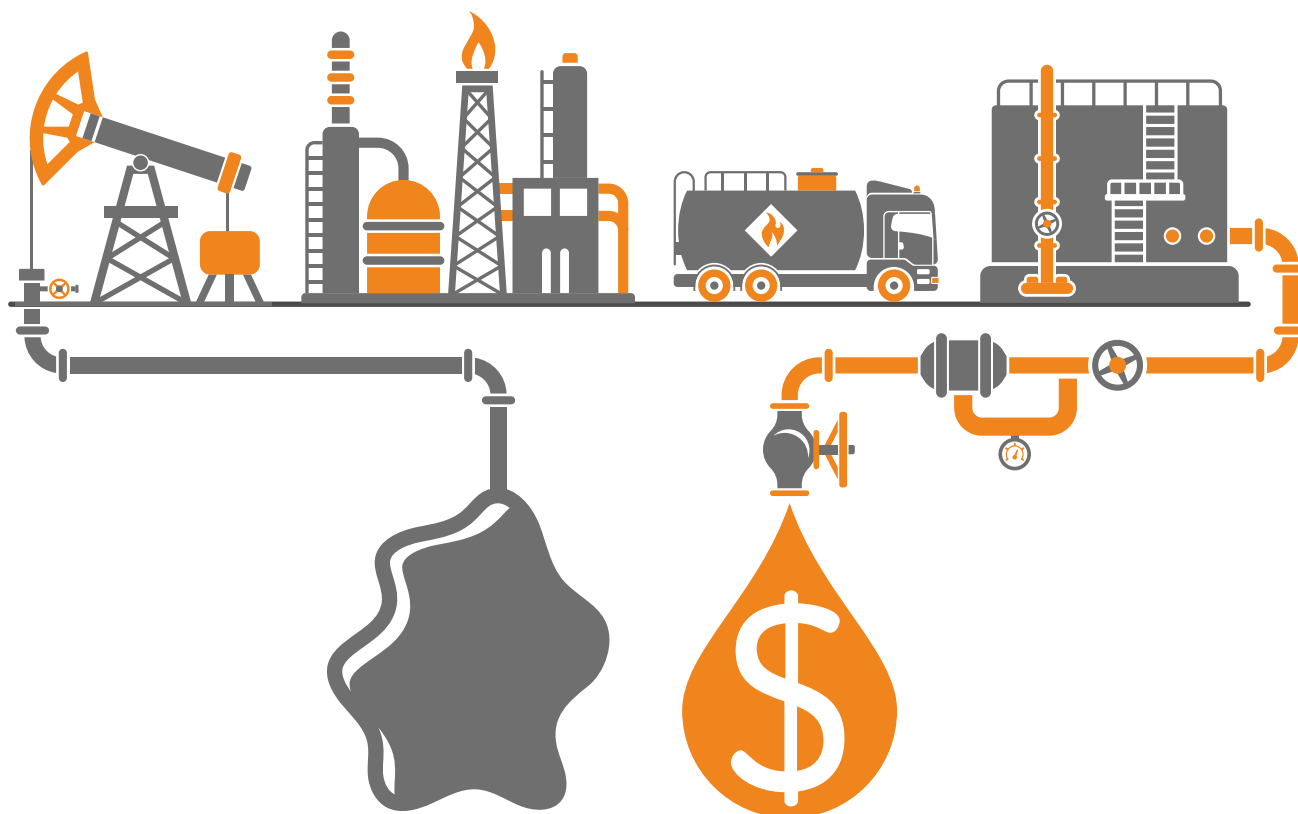
Výnosy rostou v Česku i v USA

Americká výnosová křivka se mírně zvýšila, na kratším konci o 15 bodů, a výnos zletého dluhopisu se poprvé od podzimu 2008 dostal nad 1,6 %. Trh pokračoval v zaceňování, že Fed bude ještě jak letos, tak i příští rok pokračovat ve zvyšování sazeb. Naopak kreditní prémie dále poklesly a dostaly se na nová 3letá minima. Výnosy dluhopisů v Evropě klesly po celé délce křivky o 5–10 bodů, na jihu Evropy dokonce o 30 bodů v reakci na holubičí tón ECB, která sice v říjnu oznámila snížení QE, ale odmítla naznačit konec celého programu. Uvolněná politika ECB stlačila rizikové přírůstky v eurozóně na nová historická minima. Výnosy státních dluhopisů Maďarska a Polska zůstaly bez větší změny. Naopak česká křivka v očekávání růstu sazeb ČNB pokračovala druhý měsíc v silném růstu, v říjnu se výnosy zvýšily o 20–40 bodů a výnos 10letého dluhopisu se po 3,5 letech dostal krátce nad 1,7 %.

Dluhopisové trhy jsou naprosto ve vleku dalších kroků centrálních bank a dochází k velkému zvýšení rozdílů ve výnosech mezi zeměmi. V USA a v ČR

Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedené v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonosti. Očekávaná budoucí výkonost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty podrobně popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou.

Vydává J&T Banka, a. s. / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

výnosy rostou kvůli zvyšování sazeb, naopak v ostatních zemích zůstávají na rekordně nízkých úrovních kvůli uvolněné měnové politice.

Ropa překonala hranici 60 dolarů

Podobně jako září, tak i říjen přinesl na komoditních trzích smíšený vývoj. Přesto široké indexy zaznamenaly růsty o 2–4 %. Druhý měsíc v řadě se dařilo ropě, přidala přes 5 % a poprvé od léta 2015 se cena ropy (Brent) přehoupla těsně přes psychologickou hranici 60 dolarů. Ropu na 2,5letá maxima ženou spekulace, že OPEC na konci listopadu prodlouží dohodu o omezení těžby za dosud platný termín březen 2018. Technické kovy (+4 %) po předchozí korekci pokračovaly v říjnu opět v růstu, dokonce se dostaly na dosah 5letých maxim a odrážejí sílu globálního oživení. Naopak druhý měsíc v řadě ztrácely drahé kovy (–1 %), které srážel další nárůst výnosů u dluhopisů v USA. Cena zlata se poprvé od začátku srpna opět dostala pod úroveň 1 270 USD/oz. V říjnu ztrácely v průměru i zemědělské plodiny (–2 %).

„Krátkodobý výhled je smíšený, negativem pro drahé kovy je růst sazeb, u ropy nelze vyloučit korekce po předchozím růstu. Naopak dobrou zprávou je pokračování globálního růstu (technické kovy) a pozitivní je sezonnost u zemědělských plodin na konci roku,“ konstatuje Petr Sklenář.

Listopadové výhledy

Vzhledem k tomu, že se pro listopad neočekávají žádná významnější oznámení ze strany centrálních bank, zaměří se investoři alespoň ze začátku na dokončení výsledkové sezony za třetí kvartál. „Jak jsme již zmiňovali, výsledková sezona se dá doposud označit jako dobrá, a odhadujeme, že tento nádech vydrží i do zbytku zveřejňovaných dat. Nadále by tak měla působit pozitivně pro akciové indexy,“ popisuje Sklenář.

Daňová reforma v USA by měla být postupně představena a i schválena. To jsou zatím plány Trumpovy administrativy. I když se objevují informace, že může dojít k jistému rozložení konkrétních kroků, trh zatím vnímá pozitivně,

že by k reformě mělo dojít. Analytici J&T Banky připomínají, že hlavními body by mělo být snížení daňového zatížení firem a také snížení daňové zátěže při repatriaci zisků. Je pravdou, že podobná prohlášení o brzkém představení/schválení již jsou na trhu od zvolení Trumpa prezidentem, ale aktuálně to vypadá, že se věc již více vykristalizovala. „Určitě budeme situaci sledovat, protože trh může na samotné schválení výrazněji reagovat,“ upřesňuje Petr Sklenář.

Daňová reforma v USA by měla být postupně představena a i schválena.

Ve spojení s Trumpem a Fedem je vhodné připomenout, že by měl být oznámen nový šéf Fedu, který by měl případně nahradit Yellenovou v únoru 2018. Největší naděje jsou vkládány do Jerome Powella, který by byl pro trh zřejmě nejlepší variantou z aktuálních kandidátů. Potvrzení zmíněného kandidáta by na trh mělo mít spíše neutrální charakter.

Vynechat nelze ani zasedání domácí ČNB, kde by mělo dojít k zvýšení sazeb o 25 bazických bodů. Trh bude především sledovat rétoriku ohledně budoucího výhledu měnové politiky ve světle nedávného zasedání ECB. Zde je potřeba připomenout, že domácí ČNB má aktuálně výrazně jestřábí výhled, než představila nedávno ECB (holubičí vyznění zasedání).

„Pro listopad očekáváme, že může pokračovat pozitivní nálada na trhu, která by měla být podpořena výsledkovou sezónou za třetí kvartál, novým šéfem Fedu či přijetím daňové reformy v USA. Naopak například nepřijetí daňové reformy na první pokus by mohlo působit zřejmě krátkodobou volatilitu, ale ani to by nemělo trh vytrhnout z celkově pozitivního nastavení,“ dodává Sklenář. ■

Připraveno analytiky J&T Banky

Jedeme do kopce. Zatím...

Výsledková sezona ve Spojených státech nakopla akcie v závěru října k dalšímu růstu, očekávání výrazně překonal Amazon, jehož akcie raketově vystřelily nad 1 000 dolarů. Podobná situace však byla i u Alphabetu, Microsoftu a Intelu.

Také dlouho všemi okopávaný Twitter zasvingoval přes 20 %, když ukázal růst počtu ukazatelů a oznámil, že další kvartál by mohl společnosti přinést zisk. Tato super pozitivní nálada se přelévá i na ostatní trhy, a tak akciové trhy nadále stoupají do kopce. Jak dlouho ještě, je však klíčová otázka.

Nechci tady nyní strašit, ale valuace některých cenných papírů jsou na hraně, a kdybych se podíval na většinu akcií na americkém trhu, sotva si mohu něco s klidným svědomím koupit. Najdou se ještě výjimky (třeba takový Apple), ale oproti tomu domácí akciový trh, který letos také roste, ještě nadále nabízí tituly, které tak ustřeleně směrem nahoru nevyjadávají. Pravda, takový Unipetrol letos přidal už 100 % ke své ceně ze začátku ledna, růst je však podpořen extrémně silnou pozicí společnosti, co se týká cashe a nulového zadlužení, a také příznivá situace v sektoru umožňuje společnosti dosahovat nadprůměrné marže.

Ale zde si asi už své nákupní choutky uspokojovat nebudeme. Zajímavě však stále vypadá ČEZ, kde zásadní komodita, tj. elektřina, nadále roste, což podporuje apetit investorů na tento sektor. A to ČEZ oproti své konkurenci ve vývoji ceny zaostává. Další otázkou pak zde je, jestli dojde k rozdělení společnosti kvůli opakované výstavbě jaderných zdrojů, či nikoliv. Možné dělení by mohlo přilákat

další kupce, výrazně zvednout hodnotu této společnosti a udělat z ní opět atraktivní investiční sousto. Také banky v Česku zatím nijak výrazně nereagují směrem nahoru na to, že jsme jednou z mála zemí, kde se začínají zvedat úrokové sazby.

Mysleme na zadní kolečka

Dobrá kondice jednotlivých ekonomik a solidní čísla korporací, dostatek peněz na trhu a naopak nedostatek zajímavých investičních příležitostí, to je to, co akcie drží nyní nahoře. Může to ještě nějakou dobu pokračovat, ale vzetí si profitu alespoň částečně je podle mého názoru rozumnou volbou. Nic nikdy neroste do nebe a zalomení trhu přichází většinou nečekaně. A nemusí to být jen politické riziko (Katalánsko, KLDR), přijde jedna horší zpráva, která se týká ekonomik, a důvod k otočce a poklesu pak bude jen zástupným tématem.

Takže radujme se z toho, že akcie letos rostly, ale myslme na zadní kolečka a dopřejme si raději pěkného vrabce v hrsti než vypečenějšího holuba na střeše, kterého se dočkat nemusíme. ■

Michal Semotan
Portfolio manažer
J&T Investiční společnost

Akcie potěší daňová reforma. Ale po ní?

Pravděpodobnost, že bude v USA schválena slibovaná daňová reforma, v posledních týdnech vzrostla. Prezident Trump má nyní možnost získat v Kongresu dost hlasů pro největší změnu daní od Reaganových reforem v 80. letech.

Investoři do akcií očekávají snížení federální daně z příjmu firem z 35 %, což je jedna z nejvyšších měr na světě, až na 15 %, pokud by Trumpova verze prošla. Součástí může být i jednorázová daň 10 % na repatriaci zisků, které drží americké firmy v zahraničí.

Trumpův příslib snížit daně byl hnacím motorem amerických akcií za poslední rok. Od vítězství Trumpa ve volbách vzrostl akciový index S&P 500 o 23 %. Jenže právě v tom může být pro další výhled háček. Na burze vždy platí „kupuj zvěsti, prodávej zprávy“. Jinými slovy, ceny aktiv rostou v očekávání pozitivní události, ale jakmile k ní dojde, už není na co dále spekulovat a realizují se zisky. Pokud daňová reforma jako hlavní lákadlo Trumpovy vlády pro investory projde, bude to pro akcie dobře. Ale žádný další příslib pro akcie už Trump v rukávu nemá.

Akcie mohou být dlouho hnány vzhůru jediným faktorem, pokud je dostatečně silný. V USA to několik let byly nízké úrokové sazby. Poslední rok to byl příslib daňové reformy. Sazby se však již pravidelně zvyšují a daňová reforma může být brzy za námi. Existuje reálné riziko, že od příštího roku budou akcie po mnoha letech postrádat velký důvod k růstu. ■

Pavel Ryska
Analytik J&T Banky

> Pokračování ze strany 1

Ztratily se v temném lese, ale příběh pokračuje

Ještě v roce 2010 vyráběli Němci v jaderných elektrárnách kolem 130 TWh elektřiny, tj. až 25 % výroby. Nyní v roce 2017 už to bude jen něco málo nad 70 TWh.

Tento veskrze ideologický vývoj uvnitř německé energetiky ale nezůstal bez odezvy v celém regionu střední Evropy včetně České republiky. Němci v honbě za obnovitelnými zdroji, které mají nahradit uzavírané jaderné elektrárny, hodili přes palubu nejen své domácí spotřebitele elektřiny, ale také politiku boje proti klimatickým změnám podporovanou EU. Běžný německý spotřebitel elektřiny dnes při stejných cenách silové elektřiny jako u nás platí už téměř čtyřnásobek našich konečných cen. Jsou to také právě Němci, kteří se díky svému zásadnímu vlivu uvnitř EU „potichu“ starali o faktickou nefunkčnost klíčového nástroje Brusel v klimatické boji, tj. trhu s emisními povolenkami (tzv. EU ETS). Cílem bylo zabránit dalšímu zdražování cen elektřiny právě z této strany, když už spotřebitelé velmi draze finančně podporují domácí větrné a solární elektrárny.

Důsledkem této německé politiky je mimo jiné i skutečnost, že od roku 2009 fakticky neklesají v jejich energetice emise CO₂, čímž se Německo řadí k nejméně úspěšným zemím v Evropě. Paradoxem celé situace je fakt, že němečtí politici sebe sami pasovali do čela tohoto boje v rámci celé EU, a dokonce mají ambice v tomto směru také kázat celému světu. Přitom jsou ale stále zcela závislí na nejspínavějších domácích energetických zdrojích, tedy hnědém uhlí, a bez zásadní závislosti na fosilních zdrojích se při absenci jádra ještě dlouho neobejdou.

To vše by bylo v pořádku, pokud by důsledky této čisté německé národní energetické politiky nedolehly negativně na celý region. Mimo trh razantně podporované obnovitelné zdroje, budované s cílem nahradit postupně odstavované jaderné elektrárny a zároveň vytvořit s předstihem „zásobu výroby“, která nahradí závěrečné odstavení posledních 8 500 MW jaderných elektráren v letech 2021 a 2022, vytvořily „umělé“, netržně a dočasně obrovský převis nabídky elektřiny, který trh s elektřinou zcela zdecimoval a zásadním způsobem narušil přirozené tržní investiční prostředí. Bez dotací se nyní v energetice nevyplatí investovat. Když se k tomu všemu v roce 2016 připojil výše zmíněný drtivý propad cen ropy provázený propadem cen uhlí, dílo bylo dokonáno. Ceny silové

elektřiny atakovaly v zimě 2016 úroveň 20 EUR/MWh, což znamenalo proti roku 2013 propad až o dvě třetiny. Situaci nepomohlo ani tragické selhání ze strany managementu ČEZ, který nezvládl proces přelicencování bloků jaderné elektrárny Dukovany na dalších deset let. Jen toto ve finále poškodilo akcionáře ČEZu jednorázově až o 15 miliard korun. Ve výsledku se pak nelze divit, že se akcie ČEZu začátkem roku 2016 ocitly v nezáviděníhodné situaci a obchodovaly až blízko úrovně 360 Kč.

Dnes už je vše jinak

Nyní po necelém roce a půl cena dodávek elektřiny pro období 2018 a 2019 vystoupala o více než 60 %, vrátila se mezi 35 a 40 EUR/MWh a má potenciál k dalšímu růstu. Pomáhá tomu jednak růst cen uhlí, které se stejně jako ropa zotavilo z nejhorsího, ale také ceny povolenky CO₂ na trhu EU ETS, které vzhlíží k možnému dokončení reformy trhu podpořené novým rozložením politických sil v Německu po zářijových volbách. Růstu pomáhá i blížící se a stále více žádoucí řešení umělé disbalance německého trhu s elektřinou. Kromě blížícího se uzavření posledních jaderných elektráren je v Německu cítit stále větší politický tlak

na rychlejší a razantnější redukci nejspínavějších uhelných zdrojů. Zdá se totiž, že Německo je ve slepé uličce a v této věci už nebude dále schopné klamat ani své sousedy, ani Brusel a celou EU, ale ani celý svět na úrovni pařížské klimatické dohody. Po roce 2020 a zejména pak 2021 lze očekávat podstatně vyšší ceny elektřiny než ty, na které jsme si zvykli poslední roky.

Takovýto vývoj nebo v tomto okamžiku spíše očekávání pak nahrávají především bezemisním výrobcům elektřiny v regionu a mezi ty se s produkcí blížící se 35 TWh elektřiny ročně v jaderných a vodních elektrárnách řadí především ČEZ. Ačkoli je tedy v případě akcií ČEZu k tempu růstu ceny jako u akcií Unipetrolu hodně daleko, první náznaky zlepšení a vidina lepší budoucnosti jsou tu. Po osudovém jaru 2016 začíná pomalu, ale jistě svítat i pro akcie ČEZu, i když zdaleka ještě není vyhráno. ■

Michal Šnobar
Energetický poradce J&T
a minoritní akcionář ČEZ

Do nové sezony s novým šéfkuchařem

S novou sezonou přichází do Buddha-Baru nejen nové menu, ale i nový šéfkuchař. Sezona podzim–zima odstartovala pod taktovkou šéfkuchaře Jana Voráčka, který si pro vás připravil netradiční kombinace chutí a surovin.

Jaká byla vaše cesta do Buddha-Baru?

Do Buddha-Baru jsem se dostal úplnou náhodou, dodnes si nejsem jistý, jak to vlastně tenkrát v roce 2008 bylo. V říjnu jsem se vrátil ze zahraničí, kde jsem působil jako chef de partie v jedné japonsko-peruánské restauraci. Zanedlouho na to mi volal tehdejší šéfkuchař Tomáš Stehlík, že otevírají v Praze 1 v Jakubské ulici novou restauraci a hotel pod názvem Buddha-Bar a pozval mě na pohovor. Ta náhoda spočívá v tom, že jsem nikam neposílal svůj životopis a vlastně ani neprojevoval aktivně zájem o práci. Prostě Tomáš na mě dostal kontakt a zavolal mi. Když na to oba vzpomínáme, tak ani on už neví, kde a od koho na mě vzal kontakt. No a od té doby mě můžete vidat v kuchyni pražské-ho Buddha-Baru.

Viděl ve vás hned předchozí šéfkuchař Lukáš Želechovský potenciál a v podstatě si vás začal vychovávat jako svého nástupce?

Když za mnou Lukáš v době uvedení do funkce šéfkuchaře přišel s návrhem, abych mu dělal zástupce, bylo mi jasné, že ve mně potenciál vidí a věří mi. To samé jsem viděl i já v něm. Upřímně si ale myslím, že Lukáš si mě od začátku vychovával spíš jako svého zástupce než nástupce. Poslední naše společné chvíle v Buddha-Baru už ale bylo zřetelné, že ze mě chce mít svého nástupce a pomalu mě k této funkci připravoval a vedl.

Co vás na asijské kuchyně láká nejvíce?

Jednoduchost pokrmů a exotické suroviny. Fascinující také je, že se neustále setkávám s novými

druhy ovoce a zeleniny, o kterých jsem nevěděl, že vůbec existují. A když už si myslím, že mě nic nepřekvapí a že znám v této oblasti vše, vždy přijde něco nového a pro mě neobjeveného. Zkrátka asijská kuchyně pro mě pořád představuje nový svět plný překvapení, a proto mě tak baví.

Chodíte testovat menu ke konkurenci?

Každý šéfkuchař by měl mít přehled o tom, kde, co a jak vaří, zvláště u konkurence. Raději ale chodím do restaurací, které nám nekonkurují a zaměřují se na jiný typ kuchyně než já. Konec konců je to pro nás i určitý druh inspirace.

Co je vaším kuchařským snem?

Mým snem je jednou vlastnit a provozovat restauraci, vytvořit prostě něco svého, což je asi snem každého šéfkuchaře. Ale upřímně bych do toho asi v dnešní době a zvláště u nás v republice

nešel, bohužel si nemyslím, že je na to ta správná doba. Docela rád bych ale napsal kuchařku, což si myslím, že je reálné.

Zkoušíte nové recepty, nebo je převážně přebíráte z centrály restaurace?

Nové recepty samozřejmě zkouším. Už za vedení Lukáše jsem se podílel na vymýšlení nových receptů, a mám dokonce i své recepty v menu pražského Buddha-Baru. Když mám čas, snažím se stále zkoušet něco nového. Zatím se ale snažím udržet standardy, které nastavil Lukáš.

Na co se v novém menu můžeme těšit?

Doporučit vám můžu například humra s omáčkou Umeshi nebo domácí krevetové knedlíčky sio mai. Rafinovanou chuť vás překvapí také naše dezerty – zkuste třeba mučenkový cheesecake nebo matcha v lese. ■

Kdo je šéfkuchař Jan Voráček

Vystudoval střední gastronomickou školu v Praze. Po vyučení se vydal na pracovní cestu do Řecka, kde se zaučoval pod vedením opravdových mistrů svého oboru a především s filipínským mistrem sushi a peruánské kuchyně. Tehdy se mu otevřel úplně nový svět kulinařského umění. Od té doby se specializuje na asijskou a pacifickou kuchyni, které jsou pro něj srdcovou záležitostí a zároveň i neustálou motivací k dalšímu sebevzdělávání v oboru.

V roce 2008 nastoupil do nově otevřeného Buddha-Baru jako řadový kuchař a postupně se vypracoval až do pozice, ve které působí dnes. „Gastronomie a vaření je moje vášeň, která se neustále rozvíjí. V mých očích je to umění, které nemá hranice,“ říká.

Šéfbarman
Pavol Kulich
k novému menu
doporučuje...

Nabídka koktejlů
na sezonu
podzim–zima
se nese v duchu
tradičních
pohádek.

Šípková Růženka

(gin, tonic, šípková marmeláda, Chartreuse likér a Cointreau likér)

Maková panenka

(citronová vodka infuzovaná mákem, Crème de Cassis, limetka a limonáda z růží)

Magnus body využijete i v dalších lázních

Celodenní vstup do Aqualandu Moravia

Celodenní vstup pro 1 osobu do Aqualandu Moravia včetně Forum Romanum Wellness v termínu do 30. 12. 2017 v původní hodnotě 888 Kč získáte se slevou 32,5 %, a to za speciální cenu **2 396 bodů**.

Spa & Kur Hotel Harvey ****

Voucher na Relaxační pobyt ve Spa & Kur Hotelu Harvey na 3 noci pro 2 osoby v dvoulůžkovém pokoji včetně polopenze a lázeňských procedur v hodnotě 12 432 Kč obdržíte se slevou 10 % za **44 760 bodů**.

Vstup do Wellness centra, Clarion Congress Hotel Ostrava*****

Voucher na jednorázový vstup v délce 125 minut do Wellness centra Clarion Congress Hotelu Ostrava v hodnotě 265 Kč můžete vyměnit za **900 bodů**. Sleva činí 15 %, platnost voucheru je do 20. 12. 2017.

Spa & Kur Hotel Praha****

Voucher na Relax pobyt ve Spa & Kur Hotelu Praha na 3 noci pro 2 osoby ve dvoulůžkovém pokoji včetně polopenze a lázeňských procedur v hodnotě 11 760 Kč je k dispozici se slevou 16,7 % za **39 200 bodů**.

Voucher na Odpočinek v lázních ve Spa & Kur Hotelu Praha na 6 nocí pro 1 osobu v jednolůžkovém pokoji včetně polopenze a 10 lázeňských procedur v hodnotě 10 410 Kč získáte se slevou 10,7 %, a to za **37 200 bodů**. ■

Aktuální nabídky a více informací o klubu na: www.jtbank.cz/klub-magnus

S Magnusem do lázní

Nový čtyřhvězdičkový hotel Galeria Thermal Bešeňová vyrostl přímo v areálu resortu Bešeňová, aby se postaral o dokonalý odpočinek vašeho těla, duše i mysli. Využijte své body z klubu Magnus a užijte si luxusní ubytování, soukromé bazény s termální vodou nebo třeba saunové rituály.

Hotel svým hostům kromě individuálního a VIP přístupu nabízí privátní přístup k bazénům s blahodárnou termální vodou přímo z pokojů hotelu, soukromé jacuzzi pro dva ve vybraných pokojích, nabídku chutného lokálního občerstvení v ceně ubytování ve Fresh zóně i další benefity a služby pro váš maximální relax.

Holistický přístup ke zdraví nás učí nahlížet na člověka jako na celek. Proto se v hotelu jako jediném svého druhu na Slovensku soustředí na všechny tři úrovně bytosti: tělo, duši i mysl. Právě díky tomu je tu možné dosáhnout stavu „absolutního relaxu“.

Saunový rituál

Už jste někdy absolvovali saunový rituál? Vyzkoušejte saunování v režii zkušeného mistra, který pomocí víření horkého vzduchu a rozpouštěním

ledu s aromatickou složkou posouvá pobyt v sauně na zcela jinou dimenzi. Procedura trvá přibližně 10 minut a pro velký zájem je ve vodním parku Bešeňová organizována denně. Objednat se můžete i na noční rituály, kdy je zážitek znásobný o atmosféru ticha a klidu v celém areálu.

Přímo u zdroje

V Bešeňové nemusíte za termální vodou jezdit nikam daleko. Najdete ji přímo ve zdejší vodním parku. Geotermální voda tu vyvěrá z hloubky 1 987 metrů s teplotou 60,5 °C a pozitivně ovlivňuje tělo i duši. Užijete si bláznivé chvíle na tobogánu, v bazénu s umělým vlnobitím nebo sportovní adrenalin při sjíždění divoké řeky či potápění.

Aktuální nabídku hotelu Galeria Thermal Bešeňová sledujte na stránkách klubu Magnus. ■

Galerie Rudolfinum nabízí víc než jen výstavy

Letošní podzim přinesl milovníkům výtvarného umění hned několik zajímavých novinek. Pokřtěna byla teoretická publikace o moderním umění, pro studenty od 12 do 18 let byla přímo v prostorách galerie otevřena Artpark Akademie a vyhlášen byl i další ročník soutěže Máš umělecké střevo. J&T Banka byla jako generální partner opět u toho.

Už na jaře vznikl v přízemí galerie Artpark, kreativní prostor a zároveň „učebnice“ výtvarného umění ve 3D rozměru, kde se návštěvník setkává s nejčastějšími otázkami pokládanými v galeriích a muzeích a dostává na ně srozumitelné odpovědi. Témata, která se zde otevírají, se vztahují k podobám současného umění a návštěvníci jsou tak dobře připraveni na otázky a impulsy, které výstavy v Galerii Rudolfinum nabízejí. O výtvarný koncept Artparku se postarali umělci Zbyněk Baladrán, David Kalika (Kakalík), Jiří Franta či Markéta Hlinovská.

Veřejnosti i školním skupinám prostor nabízí nepřetržitou nabídku programů, workshopů a dílen s přizvanými umělci. V prostoru Artparku probíhají také debaty s teoretiky umění, historiky nebo umělci a konají se tu prezentace aktuálních témat či námětů spojených s probíhajícími výstavami.

Zaparkujte děti v Artparkingu

Pro děti mladšího školního věku (7–12 let) připravila galerie kurzy současného umění Artparking, kde se účastníci mj. dozvědí, zda umí současní umělci vůbec malovat a proč dnes vypadá umění jinak než před sto lety. K výzkumu využijí jak jedinečný prostor Artparku, tak i aktuální výstavy Galerie Rudolfinum. Kromě inspirace tu získají i možnost sami tvořit. Na vlastní kůži můžou zkoumat třeba různé materiály, techniky a příklady k tomu, jak dát vzniknout uměleckému dílu. Kurzy probíhají každé úterý od 15.00 do 16.30 hodin po celý školní rok, zapsat se lze i v průběhu konání kurzu.

Akademie plná nápadů

Novinka v podobě Artpark Akademie vychází z vysokoškolského přístupu individuálních nebo skupinových konzultací a směřuje k pojetí ateliéru

jako otevřené dílny. Součástí jsou návštěvy probíhajících výstav, diskuze o aktuálních tématech a prezentování výstupů. Po prohlídce výstav následují reflexe a diskuze s lektory a přizvanými umělci.

Lekce jsou zaměřeny na posouvání vlastních uměleckých projektů. Účastníci sami přinášejí svá témata, nápady a inspiraci. Během kurzu si vyzkouší umělecké formy od performance, instalace až k videoartu a internetovému prostředí. Akademie probíhá každou druhou středu od 15.30 do 17.30 hodin a je pro všechny účastníky zdarma.

Klacky v galerii

Klacky v galerii, obrazy za miliony a co znamená krabice od pracího prášku. Tak zní celý název nové publikace, jež přináší odpovědi na nejčastější otázky o současném výtvarném umění. Nechybí mezi nimi třeba vysvětlení, jak rozeznat kýč od uměleckého díla nebo zda je selfie uměním.

„Většinou se bojíme světa, kterému nerozumíme. A svět výtvarného umění, stejně jako řeč nebo zvyky lidí z nějaké vzdálené země, dokáže být leckdy nerosrozumitelný. Potřebujeme trochu našeho času (opravdu jen trošku) a hlavně chuť se s ním seznámit. Pokládat mu otázky a hledat na ně odpovědi. A víte co? Když si zvyknete takové otázky klást, pak už to jde samo,“ vysvětluje v úvodu čtveřice autorů, kterou tvoří Klára Domlátilová, Martina Freitagová, Ondřej Horák a Kateřina Lahodová. ■

Publikace Klacky v galerii nyní v nabídce klubu Magnus

Chtěli byste mít knihu o současném umění ve své knihovně? Voucher na publikaci včetně poštovného v hodnotě 217 Kč získáte za **868 bodů**. Budete-li mít o tuto publikaci zájem, vygenerujte si voucher a zašlete jej na adresu ondrickova@rudolfinum.org spolu s dodací adresou, kam si budete přát knihu zaslat. Knihu obdržíte do 5 pracovních dní.

Rudolfinum jako otevřený a vstřícný galerijní prostor

Ondřej Horák má v Galerii Rudolfinum na starosti edukace a doprovodné programy, současně je i spoluautorem knihy *Klacky v galerii*. Jak vnímá postavení této přední kulturní instituce a s jakými ohlasy se setkává?

Jaká by měla být role galerie, jako je Rudolfinum, ve veřejném životě?

Je důležité chápat, že Galerie Rudolfinum je ze svého poslání prostor, kde se výstavy neustále obměňují. Je to často na diváka velký nápor – neustále se nechávat překvapovat a reagovat na nové podněty, ale právě to je posláním instituce tohoto typu. Takové výstavy nás inspirují nebo i provokují, a to považuji za velice důležité pro každého, kdo chce prožít aktivní, nebo dokonce atraktivní život. Vnímám to jako jednu z důležitých rolí umění v našem životě.

Začíná se Rudolfinum více otevírat veřejnosti?

V evropských galeriích je běžné, že výstavy doprovázejí rodinné programy, pro děti jsou u exponátů připraveny podsedáky, aby si je mohly prohlížet třeba vleže nebo pracovat na listu s úlohami. Rudolfinum působí stále spíše akademickým dojmem, kde se nesmí mluvit nahlas a zrychlit krok...

Proti takovému popisu bych se rozhodně ohradil. Stačí navštívit náš Artpark, případně probíhající výstavu Krištofa Kintery. Nedovedu si představit vstřícnější pojatý galerijní prostor než ten, který v současných měsících nabízí Galerie Rudolfinum. Každá výstava je ale jiná a vyžaduje jiný přístup – jak k vystavovaným dílům, tak k návštěvníkům.

Přesto se do Galerie Rudolfinum nemusí nikdo obávat přijít. I z ohlasů veřejnosti vnímáme, že je Rudolfinum otevřený a vstřícný galerijní prostor.

Artpark Akademie je pilotní projekt, nebo už se stala stálou součástí programu?

Akademie běží od letošního září a je tedy již součástí stálého programu. Jde o pokus zaujmout pro umění také starší studenty základních škol, program nabízíme v prvním roce zdarma. Akademie se naplňuje postupně stejně jako loni začínající projekt výtvarné školy Artparking, který má v současné době už kapacitu naplněnou. Podobný průběh předpokládáme i u Akademie.

Kdo jsou lektori dílen?

Naši externí spolupracovníci jsou odborníci na pedagogiku a historii umění, kteří mají dlouholetou praxi z galerijního prostředí. Spolupráce s nimi je vynikající.

Máte už nějaké zpětné reakce od účastníků?

Ano, jednoznačně pozitivní. Děti v Artparkingu udělaly za rok ohromné pokroky, jsme na ně pyšní.

Jsou v plánu ještě další edukativní akce pro veřejnost?

Náš program neustále doplňujeme o další aktivity. Teď naposledy třeba novou knížkou a novým rozšířením Artparku.

Knihy Klacky v galerii má hned čtyři autory. Jak tato spolupráce od zrodu myšlenky až po závěrečné korektury fungovala?

Bylo to náročné, protože jsme na ní pracovali v našem volném čase. Ale podařilo se a navíc docela rychle – od první ideje až k vydání knížky uběhlo pouhých devět měsíců. Důležité je také zmínit výtvarníka publikace – Kakalíka – který knížku doplnil vtipnými ilustracemi.

Koho jste si určili jako cílovou skupinu čtenářů?

Návštěvníky Artparku – a těmi jsou jak děti, tak jejich rodiče, ale také senioři nebo návštěvníci ze zahraničí. Pro ně připravujeme anglickou verzi.

Publikace má podobu otázek a odpovědí. Kde jste čerpali inspiraci pro otázky? Měli jste nějaké „dětské“ poradce?

Inspirace byla neustále kolem nás, protože jde o otázky, které slýcháme v galerii. Prostě jsme vybrali ty nejzajímavější a doplnili je o co nejsrozumitelnější odpovědi s obrázkem. Takže vlastně ano, měli jsme poradce – naše návštěvníky.

V knize pracujete s příklady ze současného umění. Není tento pohled příliš jednostranný? Nejsou tak čtenáři ochuzeni o mnohovrstevnost umění?

To nechme na nich. Podle prvních reakcí a nutnosti po měsíci knihu dotisknout, se to tak nejeví. ■

Máš umělecké střevo? Tentokrát s tématem identity

Devátý ročník mezinárodní soutěže Máš umělecké střevo?, která přibližuje současné umění studentům středních škol, bude věnovaný tématu identity. Soutěž nabídne možnost zamyslet se nad podobami tématu v nejrůznějších souvislostech.

Otázka identity je nepřehlédnutelnou součástí dnešní společnosti. „Identita jedince? Národní identita? Umělecká identita? Nebo identita míst, ve kterých žijeme? To jsou otázky, na které očekáváme od studentů jejich odpovědi,“ říká spoluorganizátor soutěže Ondřej Horák.

Studenti se tématu věnují po celý školní rok, pracují ve skupinách a své projekty mohou konzultovat s pedagogy nebo zástupci platformy Máš umělecké střevo? (MUS). Médium, technika i umělecký postup je zcela libovolný.

Na jaře 2018 budou studenti své výsledné projekty prezentovat před odbornou porotou složenou ze zástupců prestižních uměleckých institucí, jako je Společnost Jindřicha Chalupického, Moravská galerie, Národní galerie, Centrum současného umění DOX a Galerie Rudolfinum. Vybraní finalisté budou moci svá díla vystavit v prostorách Anežského kláštera v Národní galerii v Praze.

Přípravka budoucích laureátů

Soutěž, jež od roku 2012 tvoří součást doprovodných programů Ceny Jindřicha Chalupického, je určena žákům od 14 do 19 let, které vyzývá k aktivnímu zkoumání uměleckých přístupů a jejich významu pro každodenní život. Soutěž lze vnímat jako „přípravku“ budoucích laureátů pro tuto uměleckou cenu.

Máš umělecké střevo se rozrůstá

Od roku 2016 se soutěž MUS rozrostla o zahraniční partnery. Minulý rok se poprvé soutěž uskutečnila na Slovensku a v Maďarsku ve spolupráci se Slovenskou národní galerií a Ludwigovým muzeem v Budapešti. Od tohoto školního roku se do soutěže zapojují také Státní umělecké sbírky

v Drážďanech a wroclavská kulturní nadace Brzuch Centrum Trawienia Wizji.

Vzdělávací platforma Máš umělecké střevo?, která již tradičně nabízí různé workshopy a konfrontační akce nejen k tématu soutěže, je od září součástí Pražského kreativního centra. Během celého roku zde bude pořádat setkávání se studenty především středních škol z České republiky a zahraničí, debaty a diskuze s partnerskými institucemi, školami a nabízet poradenství studentům a pedagogům. ■

Kulturní tipy

připravil
Ondřej Horák,
výtvarník a autor
mnoha výstavních
projektů, člen Společnosti
Jindřicha Chalupického

Julian Rosefeldt: Manifesto

Národní galerie v Praze, Veletřzní palác

Termín: 19. 10. 2017 – 17. 1. 2018

Adresa: Dukelských Hrdinů 47, Praha 7

Filmová instalace Manifesto skládá počtu uměleckým manifestům a zamýšlí se nad rolí umělce v dnešní společnosti. Australská herečka Cate Blanchett se převtěluje do třinácti různých postav (např. učitelky, loutkoherečky, TV zprávačky) a proslulým i méně známým výrokům dává nové vyznění. ■

Jaroslav Róna 1997–2017

Dům U Kamenného zvonu, GHMP

Termín: 23. 6. – 31. 12. 2017

Adresa: Staroměstské nám. 13, Praha 1

Do povědomí širší veřejnosti vstoupil Jaroslav Róna již v 80. letech jako spoluzakladatel skupiny Tvrdohlaví. Kam se jeho tvorba posunula za posledních dvacet let, zachycuje probíhající výstava v Domě U Kamenného zvonu. ■

Alois Wachsman: Malířská vašeň pro hazardní hry

Galerie umění Karlovy Vary

Termín: 2. 11. – 31. 12. 2017

Adresa: Goethova stezka 1215/6, Karlovy Vary

Výstava Aloise Wachsmana (1898–1942), zakládajícího člena skupiny Devětsil a významné osobnosti české meziválečné avantgardy, představí výběr z jeho osobité malířské tvorby. Umělec, na kterého by se nemělo zapomenout.

Reprezentativní soubor děl přiblíží autorův magický realismus a primitivismus, imaginativní kubismus i vrcholné období svébytného pojetí surrealismu naplněné bezprostředním výrazem, dadaistickým vtípem, hrou se vzpomínkami či pojmy. ■

J&T Banka, a. s. je partnerem:

NĚKTERÉ VĚCI NEJSOU NA PRODEJ

MAGNUS MAGAZÍN PRO PŘÁTELE J&T BANKY

